

كَذَلِكَ
يَضْرِبُ
اللهُ
اْلاَمْثَالَ "O, gökten su indirdi de dereler kendi ölçülerince dolup aktı ve sel üste çıkan köpüğü aldı götürdü. Süs eşyası veya yararlanılacak bir şey elde etmek için ateşte erittikleri şeylerden de böyle köpük olur. İşte Allah, hak ile batıla böyle misal getirir. Köpüğü gelince sönüp gider. İnsanlara yararlı olan ise yerde kalır. İşte Allah böyle misaller verir." (Ra'd, 13/17) Bu ayette sözü edilen misal, aslında çoğumuzun yabancı olmadığı bir tabiat manzarasıdır. Yüce Rabbimizin bir lütfu olarak yağın sağanak yağmurun ardından derelerin taşması, su yüzeyinde köpüklerin birikmesi ve bu köpüğün akan suyla birlikte gözlerden kaybolması son derece normal ve bilinen bir doğa olayıdır. Ancak ilâhî kelamda bu olay Hak ile Batılın, doğru ile yanlışın veya aydınlık ile karanlığın her açidan nasıl ayrıştığını gösteren bir misal olarak karşımıza çıkıyor. Basit gibi görünen tabiat olaylarının dahi aslında ilâhi kudretin birer işareti olduğu gerçeğine çekiyor dikkatlerimizi. Şimdi bu misal üzerinde biraz düşünelim: Suyun yüzeyinde biriken köpük bazen o kadar birikir ki, su yüzeyinin tamamını kaplar ve adeta akan su değil de ak köpüktür. Ancak ne kadar çok olursa olsun sonuçta köpük köpüktür değil mi? Altından akan nehrin gücüne ne kadar dayanabilir ki? Çünkü asıl olan sudur ve bize, tabiata hayat veren rahmettir; diğeri ise biraz sonra yok olmaya mahkûm bir kalıntıdır. Aynı şekilde altın ve gümüş gibi süs eşyası olarak veya demir gibi çeşitli işlerde kullanılmak üzere eritilen madenlerin yüzeylerinde biriken tortular da tıpkı köpük gibi geçicidir; asıl ve faydalı olan ise madendir. İşte bu yüzden Hak, can veren suya, faydalı olan madene; batıl ise varlığı geçici olan, yok olması meselesi su yüzeyindeki köpüğü ve madenin üzerinde birikmiş tortulara benzetilmiş. Gerçi وَقُلْ
جَاءَ
الْحَقُّ
وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ
اِنَّ
الْبَاطِلَ
كَانَ
زَهُوقًا "De ki: "Hak geldi, batıl yok oldu. Şüphesiz batıl, yok olmaya mahkûmdur.” (İsrâ, 17/81) ayeti de bunu ifade etmekte. Dolayısıyla Hakkın gücü gerçektir, batılınki ise sahtedir. Bu itibarla Hz. Musa’nın asasının gerçek (hak) yılan olup sahte (batıl) yılanları yok ettiğini bildiren ayet فَوَقَعَ
الْحَقُّ
وَبَطَلَ مَا
كَانُوا
يَعْمَلُونَ
“Böylece hak yerini buldu ve onların yapmış oldukları şeylerin hepsi boş açıktı.” (Arâf, 7/118) son derece anlamlıdır. Bu misaller, Hakk’a

اَعْمَالَهُمْ “İnkâr edenler ve Allah yolundan alıkoyanlar var ya; işte, Allah onların bütün amellerini boşa çıkarmıştır.” (Muhammed, 47/1), Hz. Muhammed’e “Hakk” olarak indirilen kitaba inanıp bu doğrultuda yararlı işler yapanların ise günahlarını bağışlayacağını müjdelemektedir. Bu durum ise, Allah’ın nimetlerini görmezlikten gelip onun kitabından yüz çevirenlerin “batıl”a, inananların ise, Rablerinden indirilen “Hakk”a uymalarından kaynaklanmaktadır.

وَالَّذِينَاَمَنُواوَعَمِلُواالصَّالِحَاتِوَاَمَنُوابِمَانُزِّلَعَل.َىمُحَمَّدٍوَهُوَالْحَقُّمِنْرَبِّهِمْكَفَّرَعَنْهُمْسَيِّئَاتِهِمْوَاَصْلَحَبَالَهُمْ “İnanıp salih ameller işleyenlerin ve Muhammed’e indirilene -ki o Rablerinden gelen haklı inananların ise Allah günahlarını örtmüş ve hâllerini düzeltmiştir.” (Muhammed, 47/2) ذَلِكَبِاَنَّالَّذِينَكَفَرُوااتَّبَعُواالْبَاطِلَوَاَنَّالَّذِينَاَمَنُوااتَّبَعُواالْحَقَّمِنْرَبِّهِمْكَذَلِكَيَضْرِبُاللهُلِلنَّاسِاَمْثَالَهُمْ “Bu, inkâr edenlerin batıla uymaları ve inananların Rablerinden gelen

gerçe uymalarından dolayıdır. İŖte Allah, onların örnek teŖkil edecek durumlarını insanlara böyle anlatır.” (Muhammed, 47/3) Bu ilâhî müjdeyi de dikkate aldığımız zaman her ne Ŗart altında olursa olsun doğrunun, gerçeğin yanında yer almaktan asla çekinmemeli, ancak “el-Hakk” olan Allah’a dayandığımız takdirde tüm Ŗeytanî ve batıl güçlere karŖı dik durabileceğimizi bilmeliyiz. Allah bizleri Hakk’ı Hak bilip ona uyanlardan; batılı batıl bilip ondan kaçinanlardan eylesin! Mahmut DEMİR

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)